SPRAWDZIAN · JĘZYK POLSKI

# Sprawdzian z „Medalionów” **Grupa B**

Zofia Nałkowska

Imię i nazwisko: _____

Klasa: _____

Data: _____

Punkty: _____ / 18

10 zadań, 18 pkt. Czytaj uważnie polecenia. W zadaniach otwartych pisz pełnymi zdaniami.

**Zadanie 1.** (0–1 pkt)

> Nałkowska w eseistycznym opowiadaniu „Dorośli i dzieci w Oświęcimiu” analizuje ekonomiczną stronę systemu obozów: utylizacja kości, tłuszczu, skóry, włosów, a także konfiskata mienia ofiar.

Co oznacza zdanie Nałkowskiej z „Dorośli i dzieci w Oświęcimiu”: „Ta stała dywidenda płynęła z ludzkiej męczarni”?

Ⓐ Żołnierze niemieccy nie dostawali żołdu — ich zapłatą była stała „dywidenda” z łupów, czyli prawo do rabowania mienia więźniów bez kontroli przełożonych

Ⓑ Obóz zagłady był przedsięwzięciem ekonomicznym — Rzesza czerpała ciągłe zyski z pracy niewolniczej i mienia zamordowanych, co stanowiło „ekonomiczną rację całej imprezy”

Ⓒ Opisuje dobroczynność Czerwonego Krzyża wobec więźniów — regularne paczki i zapomogi, które stanowiły jedyne stałe wsparcie dla ludzi męczonych w obozie

Ⓓ Więźniowie płacili za pobyt w obozie — rodziny ofiar wnosiły regularne opłaty na utrzymanie bliskich, co stanowiło „ekonomiczną podstawę” funkcjonowania obozu

*Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.*

**Zadanie 2.** (0–1 pkt)

Co robi kobieta cmentarna, gdy opowiada o zagładzie getta?

Ⓐ Odmawia mówienia o tym temacie, milknie i odwraca wzrok — twierdzi, że nic nie widziała i nie chce wracać do tamtych wydarzeń

Ⓑ Uśmiecha się z ulgą, bo Żydzi jej nie lubili — mówi głośno i z satysfakcją, że wreszcie mają za swoje, i nie okazuje współczucia

Ⓒ Opowiada spokojnie, bez emocji, rzeczowym tonem kronikarza — relacjonuje fakty, nie komentując ich i nie wyrażając własnych poglądów

Ⓓ Mówi niepewnym, drżącym, przyciszonym głosem i współczuje ofiarom — ale powtarza antysemicką propagandę, że Żydzi chcą wszystkich wymordować

*Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.*

**Zadanie 3.** (0–1 pkt)

> Bohaterka — chrześcijanka, więźniarka obozu — opowiada, że nie pozwoliła dać myszy kotowi, bo „powstała we mnie taka myśl: A jak on będzie, ten kot, jadł te myszy?". Dodaje: „Była we mnie taka ciekawość jak w gestapowcu".

W opowiadaniu „Wiza" bohaterka opowiada o myszach znalezionych w ziemniaku. Co ta historia mówi o jej stanie psychicznym?

- (A) To zwykła anegdota, nieistotna dla opowiadania — Nałkowska wplata ją dla rozluźnienia ponurej relacji, a historia o myszach i kocie nie mówi nic o psychice bohaterki ani o skutkach obozu
- (B) Ujawnia, że obóz zaszczepił w niej sadystyczną ciekawość („jak w gestapowcu"), ale jednocześnie zachowała współczucie — schowała myszy. Wojna zniekształciła jej psychikę, nie niszcząc jej do końca
- (C) Symbolizuje pragnienie zemsty na Niemcach — bohaterka utożsamia myszy z dawnymi oprawcami i chce patrzeć, jak kot je rozszarpuje. Wojna zamieniła jej cierpienie w żądzę odwetu na prześladowcach
- (D) Pokazuje, że obóz zniszczył jej zdolność empatii wobec zwierząt — z chłodną ciekawością oddaje myszy kotu i patrzy na ich śmierć, niczego nie czując. Wojna wypaliła w niej współczucie do końca

*Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.*

---

**Zadanie 4.** (0–1 pkt)

> Dwojra mówi poufnie narratorce o swojej motywacji do życia, mimo utraty oka, rodziny i wolności.

Dlaczego Dwojra Zielona chciała przeżyć wojnę?

- (A) Żeby wyemigrować do Ameryki i zacząć tam nowe życie z dala od miejsc kaźni
- (B) Żeby się zemścić na Niemcach i własnymi rękami ukarać oprawców swojej rodziny
- (C) Żeby odnaleźć męża, z którym rozdzielono ją podczas wywózki z getta
- (D) Żeby opowiedzieć światu prawdę o zbrodniach: „Niech świat o tym wie, co oni robili"

*Zaznacz jedną poprawną odpowiedź.*

---

**Zadanie 5.** (0–3 pkt)

Uzupełnij luki.

Mydło z tłuszczu zamordowanych wytapiano w małym czerwonym budynku obok Instytutu Anatomicznego we (1) _____ pod Gdańskiem. Brylanty zdemontowanych pierścieni wywożono z Oświęcimia w zakorkowanych (2) _____. Po śmierci Himmlera odkryto w jego siedzibie setki tysięcy funtów (3) _____ w dewizach dwudziestu sześciu państw.

---

**Zadanie 6.** (0–3 pkt)

Uzupełnij luki, wybierając wyrażenia z listy.

Z Pawiaka do Ravensbrück kobiety jechały (1) _____ dni w zaplombowanych wagonach bydlęcych, po (2) _____ w jednym wagonie. W fabryce amunicji pracowały co dzień (3) _____ godzin przy maszynach.

(1) trzy / siedem / dziesięć / pięć
(2) osiemdziesiąt / sto / dwieście / pięćdziesiąt
(3) osiem / czternaście / dwanaście / dziesięć

---

**Zadanie 7.** (0–2 pkt)

> „Był użyty jako dekoracja, jako wspaniała brama architektoniczna, wiodąca z życia do śmierci. Grał rolę metafory w tym obrzędzie".

Wyjaśnij, na czym polegało oszustwo, któremu służył pałac w Chełmnie, i dlaczego narratorka nazywa go metaforą.

**Zadanie 8.** (0–2 pkt)

> Bohaterka opowiada: „Tego dnia właśnie Greczynki śpiewały hymn narodowy. Nie po grecku. One śpiewały po hebrajsku żydowski hymn… Śpiewały w tym słońcu bardzo pięknie, głośno i mocno, jakby były zdrowe". Dodaje: „To nie była fizyczna siła, proszę pani, bo przecież one właśnie były najsłabsze. To była siła tęsknoty i pragnienia".

W opowiadaniu „Wiza" bohaterka opisuje, jak Greczynki na łące (wizie) śpiewały hymn. Zacytuj kontekst i wyjaśnij, dlaczego ta scena jest tak poruszająca.

**Zadanie 9.** (0–2 pkt)

> „Wiemy o spokojnych pochodach ludzi idących bez sprzeciwu na śmierć. O skokach w płomienie, o skokach w przepaść. Ale jesteśmy po tej stronie muru." / „I dla niej jednak rzecz tak przeplotła się z komentarzem, że zatraciła swą rzeczywistość."

Wyjaśnij, jak ostatnie zdania opowiadania „Kobieta cmentarna" oceniają różnicę między narratorką a kobietą cmentarną w poznawaniu zagłady getta.

**Zadanie 10.** (0–2 pkt)

> Nałkowska pisze: „Doktor Epstein, profesor z Pragi, przechodząc ulicą między blokami oświęcimskiego obozu w pogodny poranek letni, zobaczył dwoje małych dzieci — jeszcze żywych. Siedziały w piasku drogi i przesuwały po nim jakieś patyczki. Zatrzymał się przy nich i zapytał: Co tu robicie, dzieci? I otrzymał odpowiedź: My się bawimy w palenie Żydów".

W ostatnim opowiadaniu profesor Epstein spotyka dwoje małych dzieci w Oświęcimiu. Przytocz tę scenę i wyjaśnij, dlaczego jest tak wstrząsająca.

Rozwiąż ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: matury-online.pl/sprawdzian/polski/medaliony